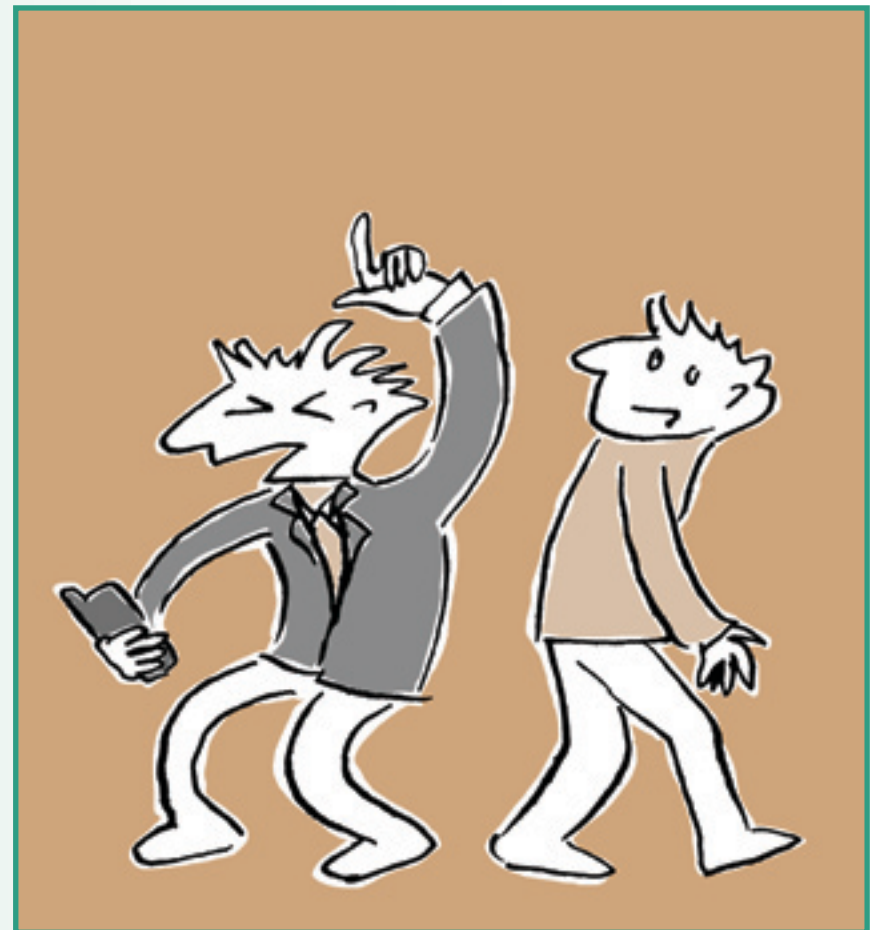

A marokvilág hiányzó etikettje

A modul szerzője: Sallai Éva

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

A 11. ÉVFOLYAM

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	2 x 45 perc
A modul közvetlen célja	Tudatosítani a diákokban, hogy az új kommunikációs technikai eszközök használatának kultúrája még kialakulatlan. Felhívni a figyelmüket embertársaik nyugalomhoz és csendhez való jogára. Rádöbenteni őket arra, hogy a nyilvános telefonbeszélgetések akaratlan fültanúiként ismeretlen emberek magánéletébe láthatnak bele. Ösztönözni őket saját mobilhasználati szokásaik kontroll alatt tartására, és bizonyos illemszabályok betartására.
A modul tartalma	A mobiltelefon előnyei és hátrányai. A marokvilág kultúrájának jellemzői a mai Magyarországon. A mobilhasználat illemszabályai. Az SMS stilisztikai jellemzői, általánosan használt rövidítések és vizuális jelek az SMS-ekben. A telefonáló és a környezet jogai. Mobilhasználat az iskolában. A tíz legfontosabb szabály.
Megelőző tapasztalat	Saját hétköznapi tapasztalatok.
Ajánlott továbbhaladási irány	Az internetes kapcsolattartás kultúrája.
A kompetenciafejlesztés fókuszai	<p>Személyes kompetencia: véleményalkotás</p> <p>Kognitív kompetencia: szabályismeret, szabályalkotás</p> <p>Szociális kompetencia: egymás igényeinek tiszteletben tartása, reflektivitás</p>
Kapcsolódási pontok	<p>A NAT-hoz: Ember és társadalom</p> <p>Tantárgyakhoz: osztályfőnöki óra</p> <p>Modulokhoz: 16-17 évesek: Divatos függőségek (szkc211_08)</p>

Támogató rendszer

Bagdy Emőke – Telkes József: *Személyiségfejlesztés az iskolában*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988.
Anita Werner: *A tévé-kor gyermekei*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
Kereszty Zsuzsa (szerk.): *Tanári kézikönyv*. Sulinova Kht., Budapest, 2006.

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

Ebben a modulban a mobiltelefon használatához kapcsolódó kérdéseket járják körül a tanulók. Sok negatív érzés és konfliktus születik azért, mert nincsenek megfelelő szabályok, és még nem alakult ki a mobiltelefon használatának kultúrája. A világ felgyorsulása miatt is újra kell gondolnunk, hogy az új kommunikációs eszközök alkalmazásának milyen formáit tartjuk elfogadhatónak. Sokan nem gondolják végig például, hogy milyen hatása lehet egy telefonbeszélgetésnek nyilvános helyen.

Ez a két óra alkalmat ad a tapasztalatok értékelésére, és arra, hogy felhívja a diákok figyelmét a tapintat fontosságára, és mások igényeinek figyelembevételére. A foglalkozást vezető pedagógus fogadja nyitottan a diákok szokatlan megoldásait, és ne akarja saját álláspontját elfogadtatni. Ehelyett fogalmazza meg pontosan a felnőtt világ igényeit. Amikor a tanulók a D2 feladatlappal foglalkoznak, biztassa őket, hogy több szempontból közelítsék meg a helyzetet, és a maga összetettségében értelmezzék azt.

A terem mozgatható berendezése abban segíti a tanulókat, hogy körben ülve dolgozzanak, illetve ülésrendjüket a tevékenységeknek megfelelően tudják kialakítani.

SPECIÁLIS JAVASLATOK AZ ÉRTÉKELÉSEL KAPCSOLATBAN

A modul megvalósítása során a tanulók saját élményeikkel, gondolataikkal és érzéseikkel dolgoznak. A pedagógus adjon pozitív visszajelzéseket, amelyek aktivitásra, együttműködésre és egymás segítésére indítanak, vagy a nyelvi megformálás ügyességére vonatkoznak. Ha nehézségek adódnak a munkafolyamatban, nevezze meg őket, és érdeklődjön az okokról. Biztassa a tanulókat,

hogy mondjanak véleményt a téma közös feldolgozásáról, és fogalmazzák meg, hogy mire lenne szükségük. Tegyenek meg mindent azért, hogy termékeny beszélgetések alakuljanak ki az osztályban.

A MODUL MELLÉKLETEI

Tanári segédletek

P1 Gondolatébresztő kérdések

P2 Instrukció

P3 Kiindulási gondolatok

Tanulói segédletek

D1 SMS-szótár. Csoportos feladatlap. A lapot annyi példányban kell sokszorosítani, ahány csoport jön létre az osztályban.

D2 Hogy ítélnétek meg? Mit tennétek? Mit írnátok? Csoportos feladatlap. A lapot annyi példányban kell sokszorosítani, ahány csoport dolgozik majd vele.

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Miért jó? Miért nem jó!					
A	A pedagógus megkérdezi, hogy kinek van mobiltelefonja, és kinek nincs. A diákok röviden jellemzik a mobilhoz fűződő viszonyukat. Ezután a tanár megkéri a tanulókat, hogy nézzék meg, milyen állapotban van a készülékük: kikapcsolva, lenémítva, bekapcsolva, rezgőre állítva stb. A tanulók elmondják, hogy miért épp abban az állapotban tartják a telefonjukat az adott pillanatban. 5 perc	A foglalkozás témájának személyes érintettségén alapuló bevezetése Kommunikáció Önkifejezés	Frontális munka – beszélgetés	A tanulók mobiltelefonjai	
I/b A marokvilág kultúrájának jellemzői					
A	A diákok négy csoportot alkotnak, és egy nagy csomagolópapírra felírják a mobiltelefonnal kapcsolatos gondolataikat, amelyeket a tanár a P1 melléklet kérdéseivel próbál meg irányítani. A csoportok bemutatják munkájukat, a többiek pedig kérdezhetnek tőlük. 20 perc	A mobiltelefon használatával kapcsolatos kérdések átgondolása Együttműködés Kritikai gondolkodás	Csoportmunka – ötletbörze Egyéni munka – interpretáció	Csomagolópapír Filtollak Ragasztógyurma	P1 (Kérdések)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A diákok négy csoportot alkotnak, és a tanár útmutatása (P2) alapján levelet írnak egy marslakónak, „Marokvilág a mai Magyarországon” címmel. Amikor elkészültek, meghallgatják egymás írásait. 20 perc	A mobilhasználati szokások áttekintése Együttműködés Kritikai gondolkodás, kreativitás	Csoportmunka – szövegalkotás Csoportos szóforgó		P2 (Instrukció)
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a A mobiltelefonálás					
A	A tanulók 3-4 csoportot alkotnak, és csoportonként egy-egy olyan jelenetet játszanak el, ahol 5 viselkedési hibát követnek el telefonálás közben. A többiek feladata az, hogy észrevegyék ezeket a hibákat. A helyszínt és a konkrét helyzetet a csoport találhatja ki. A játékot megbeszélés követi. 20 perc	A mobiltelefonáláshoz kapcsolódó illemszabályok tudatosítása Önkifejezés Kreativitás	Csoportmunka – szerepjáték Frontális munka – megbeszélés		
B	A tanulók 3-4 csoportot alkotnak. Összegyűjtik, hogy milyen elvárásaik vannak a nekik telefonáló társaikkal kapcsolatban. Piktogramokat rajzolnak az elvárásokról. A többiek feladata az, hogy kitálják, mit fejeznek ki a jelek. A bemutatást megbeszélés követi. 20 perc	A mobiltelefonáláshoz kapcsolódó illemszabályok tudatosítása Kreativitás Vizuális kommunikáció	Csoportmunka – ötletbörze és alkotás Frontális munka – demonstrációk és megbeszélés	Papír és írószer	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Az SMS-ezés					
A	<p>A kiscsoportok tagjai saját mobiljukról kiírnak néhány SMS-t, amelyet kaptak vagy küldtek társaiknak. Közösén azonosítják az SMS stilisztikai és formai jellemzőit.</p> <p>A szóvivők ismertetik a csoportok által azonosított jellemzőket. A megbeszélésnél során arra is kitérnek, hogy a felnőtteknek küldött SMS-ek mennyiben különböznek az összegyűjtöttektől.</p> <p>15 perc</p>	<p>Az SMS-ek címzettjei szerinti differenciált szövegek elemzése</p> <p>Elemzési készség kommunikáció</p>	<p>Csoportmunka – gyűjtés</p> <p>Frontális munka – csoportos szófogó és megbeszélés</p>	A diákok mobiltelefonjain található üzenetek	
B	<p>A kiscsoportok a D1 feladatlap segítségével összeállítanak egy-egy SMS-szótárt. Azok nyerik a versenyt, akik a legtöbb speciális kifejezést, rövidítést és/vagy jelet gyűjtik össze megadott idő alatt.</p> <p>A szóvivők ismertetik a csoport által összegyűjtött kifejezéseket, a vizuális jeleket felrajzolják a táblára. A megbeszélés során kitérnek arra is, hogy a felnőtteknek küldött SMS-ek stilisztikai szempontból mennyiben különböznek az összegyűjtöttektől.</p> <p>15 perc</p>	<p>Az SMS-ekben használt „jelek”, rövidítések értelmezése</p> <p>Kritikai gondolkodás Együttműködés Véleményalkotás</p>	<p>Csoportmunka – gyűjtés</p> <p>Frontális munka – megbeszélés</p>	D1 (Feladatlap)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Jogok, illemszabályok és a mobiltelefon (2. óra)					
A	A tanulók két nagy csoportot alkotnak, s egy-egy csomagolópapírra összegyűjtik, hogy milyen jogai vannak a telefontulajdonosnak, illetve azoknak, akik velük egy légtérben tartózkodnak. Mindkét lista kikerül a falra, a diákok pedig felelevenítik pozitív és negatív tapasztalataikat az egyik és a másik szerepben is. 10 perc	Figyelem felhívása mások jogának tiszteletben tartására Szabálykövetés Együttműködés	Nagycsoportos munka – ötletbörze Frontális munka – megbeszélés		P3 (Néhány gondolat)
B	A tanulók kiscsoportjai paradox illemszabályokat írnak a mobiltelefon mindennapi használatához, majd megszavazzák, hogy melyiket találják a leghumorosabbnak. 10 perc	Figyelem felhívása a mobilhasználat illemszabályaira Kreativitás, humor	Csoportmunka – verseny		
II/d A marokvilág és az iskola					
A	A tanulók kiscsoportjai kapnak egy-egy listát (D2), amely a mobiltelefonhoz kapcsolódó eseteket rögzít. A diákok kicserélik egymással az egyes esetekhez kapcsolódó gondolataikat. Amikkel kapcsolatban vita alakult ki közöttük, azt megosztják a többiekkel is. 20 perc	Közös gondolkodás a mobiltelefon iskolát is érintő használatáról Véleményalkotás Kommunikáció	Csoportmunka – véleménycsere Frontális munka – a vitás helyzetek közös megbeszélése	D2 (Feladatlap)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A diákok két nagy csoportot alkotnak. Az egyik csoport a tanárok szemszögéből gondolja át az iskolai mobilozás témáját, a másik pedig a diákok nézőpontjából. Végül ütköztetik egymással az álláspontokat és kompromisszumot keresnek. 20 perc	A nézőpontváltás gyakoroltatása Decentrálás Kompromisszumkészesség	Nagycsoportos munka – ötletbörze Frontális munka – megbeszélés	Papír, írószer	
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a A tíz legfontosabb szabály					
A	Az eddigi munka tapasztalatai alapján a diákok csoportokban dolgozva összegyűjtik azt a 10 legfontosabb szabályt az iskolai mobilhasználatról, amelyek ahhoz kellene, hogy mind a tanárok, mind a diákok jól érezzék magukat. Amikor elkészülnek, a külön-külön listákból kialakítják az osztály 10 szabályát. 15 perc	A többség számára elfogadható szabályok alkotása Szabályalkotás Empátia A másik szempontjának figyelembevétele	Csoportmunka – ötletek gyűjtése Egész csoportos gyakorlat – közös szabályalkotás	Papír, írószer Csomagolópapír Filtoll Ragasztógyurma	

Tanári segédletek

P1 Gondolatébresztő kérdések

Milyen pozitív és negatív tapasztalataitok vannak a mobiltelefon használatáról?

Mi változna meg az életetekben, ha holnap reggeltől nem lenne mobiltelefon?

Mit jelent a marokvilág kultúrájának hiánya kifejezés?

P2 Instrukció

Nemsokára egy fiatal, hozzátok hasonló korú „marslakó” érkezik Magyarországra. Írjatok neki levelet, amelyben felkészítitek a magyarországi mobilozási, SMS-ezési szokásokra!

P3 Kiindulási gondolatok

Jogaink és a mobiltelefon

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy csendben utazzon, vagy olvasson a vasúti kocsikban és az autóbussen.

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy köztéren ne kényszerüljön végighallgatni hosszú családi veszekedéseket.

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy a beszédét csak akkor rögzítsék telefonon (mobilon), ha arra engedélyt adott.

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy csak akkor készítsenek róla fényképet, ha hozzájárul.

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az étteremben ne kelljen ebédelés közben telefoncsörgést hallgatnia.

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy a moziban, színházban ne zavarják a szórakozását SMS pityegéssel.

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy...

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy...

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy...

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy...

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy...

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy...